Sankcijas: kāpēc Latvijas valstspiederīgajiem un ES iedzīvotājiem vajadzētu pievērst īpašu uzmanību sankcijām, ja tie strādā Krievijas vai Baltkrievijas uzņēmumos vai sniedz tiem pakalpojumus

Ukrainas teritorijā notiekošā kara kontekstā Eiropas Savienība turpina pastiprināt sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku. Šīs sankcijas skar ne tikai lielās korporācijas un finanšu institūcijas, bet arī **parastos cilvēkus, tostarp Latvijas iedzīvotājus un Latvijas rezidentus, kuri sadarbojas ar Krievijas/Baltkrievijas uzņēmumiem, pat ja to dara attālināti.**

Kādi pakalpojumi ir aizliegti?

Saskaņā ar ES Padomes regulas Nr.833/2014 5n. pantu un Padomes Regulas (EK) Nr. 765/2006 1.jc pantu ir aizliegts tieši vai netieši sniegt pakalpojumus/būt nodarbinātam Krievijas/Baltkrievijas valsts un privātajos uzņēmumos un organizācijās (darbinieka lomā vai sniedzot savus pakalpojumus/konsultācijas trešajām personām), ja amata pienākumi vai sniegtie pakalpojumi ir kādā no zemāk aprakstītajām jomām.

Šajā profesionālās darbības sarakstā ir amati/pakalpojumi:

- grāmatvedības un audita jomā;
- augstākā un vidējā līmeņa vadība, kā arī konsultēšana vadības jautājumos;
- PR jomā;
- būvniecībā, arhitektūrā un inženierzinātnēs;
- tiesību un IT jomā;
- tirgvedības, reklāmas, sabiedriskās domas aptauju jomā;
- IT programmatūras pārdošanas, izstrādes un uzturēšanas jomā u.c.

Sankcijas arī aizliedz tehnisko atbalstu, starpniecības un finanšu pakalpojumus, kas saistīti ar iepriekš minētajām jomām.

Kompetentā institūcija starptautisko un nacionālo sankciju izpildes jautājumos:
Finanšu izlūkošanas dienests
sankcijas@fid.gov.lv
konsultatīvais tālrunis
(+371) 67044430

<u>Nav svarīgi, kur darbinieks fiziski atrodas – Latvijā, Krievijā, Balkrievijā vai trešajā valstī. Aizliegums attiecas uz visiem sadarbības veidiem, pat ja darbs tiek veikts attālināti.</u>

Kāpēc ir svarīgi nepieļaut sankciju pārkāpumus?

Latvijā sankciju režīma pārkāpšana ir sodāma, to paredz Krimināllikuma 84. pants - "Starptautisko organizāciju un Latvijas Republikas noteikto sankciju pārkāpšana". Tas ir nopietns pārkāpums, par kuru draud kriminālsods, sākot ar naudas sodu, piespiedu darbu un pat ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pat 8 gadiem.

Nezināšana neatbrīvo no atbildības

Dažkārt Latvijas valstspiederīgie/ES iedzīvotāji ar Krievijas vai Baltkrievijas pilsonību, sadarbojoties (strādājot) ar Krievijas/Baltkrievijas uzņēmumiem, var pat nenojaust, ka viņi pārkāpj sankcijas. Tomēr nezināšana nav attaisnojums sankciju neievērošanai.

Ko darīt?

Ja strādājat vai plānojat strādāt/sadarboties ar Krievijas/Baltkrievijas uzņēmumiem, pārbaudiet, vai uz Jūsu darbības veidu neattiecas ES sankcijas. Ja Jums ir mazākās šaubas, labāk konsultēties ar speciālistu Finanšu izlūkošanas dienestā. Rūpējieties par sevi un ievērojiet likumu – pat neapzināts sankciju pārkāpums pēc savas būtības ir pārkāpums.

Tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi:

- noskaidrot, vai uzņēmums, kurā strādājat, ir reģistrēts Krievijā vai Baltkrievijā;
- pārbaudīt, kurā jomā ietilpst jūsu profesionālā darbība;
- pārbaudīt, vai uz jūsu profesionālo darbību (kaut vai netieši) attiecas ES regulā noteiktais aizliegums;
- detalizēti pārskatīt savu amata aprakstu, lai pārliecinātos, ka sankcijās minētā profesionālā darbība tajā nav iekļauta.

PIEMĒRI*

IT speciālists (attālināti)
Jānis, LR pilsonis, kurš reģistrēts kā IK Krievijā, attālināti apkalpo Krievijas uzņēmumu: atjaunina vietnes funkcionalitāti, konsultē serveru drošības jautājumos, palīdz ar ERP ieviešanu. Neskatoties uz to, ka viņš strādā no mājām Latvijā un saņem maksājumu uz kontu ārpus Latvijas, viņš pārkāpj sankciju noteikumu punktu par IT konsultāciju sniegšanu Krievijas uzņēmumam.

Grafiskais dizaineris
Jeļena, Krievijas pilsone ar pastāvīgo uzturēšanās atļauju Latvijā, strādājot gan attālināti no Latvijas, gan Maskavā Krievijā reģistrētajā uzņēmumā, izstrādā logo un reklāmas materiālus. Jeļenas darbs ir tieši saistīts ar reklāmas pakalpojumiem, turklāt tos sniedz, periodiski atrodoties ES teritorijā, kas ir aizliegts viņai kā ES rezidentei.

Direktors
Latvijas pilsonis Lauris vada ražotni Krievijā kā direktors, saņem algu kontos Krievijā, izņem naudu no kredītiestādēm skaidrā naudā, lai dotos pie ģimenes Latvijā. Vīrietis algu izmanto ģimenes uzturēšanai Latvijā un periodiski apciemo ģimeni. Lauris veic profesionālās darbības, pārkāpjot ES Regulā noteiktos aizliegtos pakalpojumus.

*Izņēmums var būt, ja attiecīgās darba attiecības ir uzsāktas pirms 2022. gada 24. februāra un uzņēmums pieder jur. personai, kas ir reģistrēta ES zonā.

Plašāki skaidrojumi ir atrodami https://sankcijas.fid.gov.lv/